

Oponentský posudek diplomové práce Renaty Gozonové

Z Andaluzie do New Yorku: Evoluce Lorcovy poezie

Renata Gozonová si vybrala pro svou práci známého, a tudíž hojně studovaného španělského básníka Gabriela Garcíu Lorcua, ovšem z jeho rozmanité tvorby si vhodně zvolila jen určitou část, a to básnickou tvorbu, navíc ohraničenou pobytem na dvou místech – v rodné Andaluzii a v New Yorku.

García Lorca je předmětem nesčetných studií, biografí či analýz, přesto se domnívám, že jeho dílo je natolik bohaté a oplývá takovým množstvím motivů, symbolů či metafor, že stále dává prostor pro osobitý vhled autora. Právě to zde ale chybí. Autorka předkládá práci především popisnou, ale i tyto pasáže jsou mnohdy kusé a povrchní.

Možná je to dáno i skrovnou bibliografií, která je především v oblasti sekundární literatury nedostatečná a neposkytuje autorce opěrné body při definování termínů, uměleckých směrů, apod. Je to patrné například u pojednání o avantgardách – chybí základní údaje o tom, co avantgarda je, jaké byly hlavní směry (ultraismus a kreacionismus přece nevznikly osamoceně) a hovoříme-li o Lorcovi, je jistě nezbytný zevrubný výklad surrealismu. Právě chybějící kontext pak vede např. k tvrzení ze strany 8: „žádné umělecké nebo (?) literární hnutí dosud neignorovalo tak radikálním způsobem problémy člověka a okolního světa“; ptám se, zda to právě nečinily i jiné evropské avantgardy?

Stejně tak jsem postrádala výklad termínů čisté a odlidštěné umění nebo neopopularismus – hlavně bez posledně jmenovaného je Lorcovo dílo jen stěží uchopitelné.

Přejdeme však k vlastní Lorcově poezii. Autorka slibuje rozbor tří básnických sbírek – *Zpěvu na andaluskou notu*, *Cikánských romancí básníka v New Yorku*. Místo detailního rozboru základních a klíčových motivů, symbolů, apod. jsme ale svědky pouhého vyjmenování básní, stručného nastínění obsahu a téměř doslovného opakování toho, co Lorca v textu píše – nás ale zajímá, jak to chápe autorka, případně jiní kritici (např. na straně 39 se dvakrát dozvídáme, že jediné, co je skutečné, je hospoda; to se mi zdá v případě básně *Malagueña* poměrně málo...).

Stejně neúplné je konstatování o barevné symbolice u Lorcy, která je velmi originální a nechává velký prostor pro představivost (např. zelené oči, fialový hlas); autorka se o ní zmiňuje na straně 50, přitom se barvy objevují již několikrát předtím a navíc mají úzkou spojitost s jinými motivy (měsíc, smrt, apod.).

Autorka zajímavě pojednává o „cante jondo“ a cikánech a Andaluzii obecně v Lorcově díle. Do jaké míry ale básník zobrazuje reálnou Andaluzii a Španělsko a do jaké míry je to „Lorcova“ Andaluzie a Španělsko? Jak blízko má Lorca v poezii k mýtu? Vždyť cikáni opravdu nabývají polohy téměř mytické a jsou hlavně synonymem pro utlačovaný element, se kterým Lorca vždy a všude soucítil.

Závěrem ještě k rovině jazykové: autorka se dopouští některých do očí bijících chyb – místo s ultraismusem (str.9) bychom asi měli říci s ultraismem, název kapitoly „Od avantgardy ke kompromisu“ by měl zřejmě znít „od avantgardy k angažovanosti“ (compromiso není přece ve španělštině jen kompromis), česky není pintoreskní ale pitoreskní (str.44) a tvary antipitoreskní a

antiflamenské jsou dosti nesrozumitelné. Lorca asi nepořádal konference, ale přednášky (conferencias). *Navidad en el Hudson* jsou Vánoce u Hudsonu či na řece Hudsonu (snad ne v řece).

Za zcela nepochopitelné a nevhodné považuji rozhodnutí autorky citovat básně v českém překladu. Diplomová práce předpokládá analýzu originálních textů a obzvlášť v případě poezie jsou překlady jen více či méně věrnou parafrází původního básnického textu.

Práce navíc obsahuje rozsáhlé citace, které nejsou opatřeny uvozovkami a jen na konci mají odkaz, takže není vůbec zřejmé, kde končí citace a začíná vlastní autorčin text .

Pouť po Lorcově tvorbě končí velmi stručným závěrem, a proto snad autorka při obhajobě vysvětlí, v čem se tedy zásadně andaluská a „americká“ tvorba liší, a co naopak u Lorcy zůstává neměnné.

Zvolené téma si zasloužilo daleko přesvědčivější a detailnější pojetí, proto doporučuji k obhajobě, ale navrhuji hodnocení *dobře*.

V Praze, 9.9.2012

Mgr. Dora Poláková PhD.